

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NÔNG MINH HUẾ

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
HUYỆN THÔNG NÔNG, TỈNH CAO BẰNG

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NÔNG MINH HUẾ

NGHIÊN CỨU THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
HUYỆN THÔNG NÔNG, TỈNH CAO BẰNG

Chuyên ngành: Phát triển Nông thôn

Mã số: 60.62.01.16

LUẬN VĂN THẠC SĨ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Đình Hòa

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ học hàm, học vị nào.

Tôi xin cam đoan: Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đã đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Nông Minh Hué

LỜI CẢM ƠN

Luận văn thạc sĩ khoa học Phát triển nông thôn “*Nghiên cứu thực trạng và giải pháp xây dựng nông thôn mới huyện Thông Nông, tỉnh Cao Bằng*” được hoàn thành theo chương trình đào tạo cao học khóa 22 tại trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Nhân dịp này tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới ban giám hiệu, các thầy cô trong phòng đào tạo sau đại học, các thầy cô giáo trực tiếp giảng dạy đã tạo điều kiện giúp đỡ, động viên tác giả hoàn thành luận văn này. Đặc biệt em xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành và sâu sắc tới TS. Bùi Đình Hòa, những người hướng dẫn khoa học, đã tận tình hướng dẫn em từ khi hình thành phát triển ý tưởng đến xây dựng đề cương, phương pháp luận, tìm tài liệu và có những chỉ dẫn khoa học quý báu trong suốt quá trình triển khai nghiên cứu và hoàn thành đề tài.

Tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành UBND huyện Thông Nông, chi bộ phòng Nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Thông Nông, lãnh đạo và các đồng nghiệp trạm Khuyến nông huyện Thông Nông đã tạo điều kiện cho tác giả được tham gia và hoàn thành tốt khóa học.

Tôi gửi lời cảm ơn chân thành tới các lãnh đạo và cán bộ thuộc các phòng, ban, ngành, đoàn thể huyện Thông Nông, lãnh đạo và cán bộ UBND các xã trên địa bàn huyện, nhất là 3 xã đề tài lựa chọn nghiên cứu (*Cần Yên, Đa Thông, Lương Can*) và người dân đã nhiệt tình giúp đỡ tác giả trong quá trình thực hiện nghiên cứu đề tài.

Mặc dù đã nỗ lực hết mình, nhưng do trình độ hạn chế về nhiều mặt, nên luận văn không thể tránh khỏi những thiếu sót nhất định. Tôi rất mong nhận được những ý kiến đóng góp và xin chân thành tiếp thu những ý kiến đóng góp đó.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2016

Tác giả luận văn

Nông Minh Huế

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Ý nghĩa của đề tài.....	3
3.1. Ý nghĩa khoa học	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
Chương 1 TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về nông thôn	4
1.1.2. Khái niệm về phát triển nông thôn.....	4
1.1.3. Nông thôn mới	5
1.1.4. Lý luận về phát triển nông thôn và xây dựng mô hình nông thôn mới	11
1.1.5. Quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước.....	12
1.2. Cơ sở thực tiễn về xây dựng nông thôn mới.....	23
1.2.1. Kinh nghiệm xây dựng nông thôn mới ở một số nước trên thế giới.....	23
1.2.2. Kinh nghiệm của Việt Nam về việc xây dựng nông thôn mới	28
1.2.3. Bài học trong việc xây dựng nông thôn mới tại huyện Thông Nông, tỉnh Cao Bằng	39

Chương 2 ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.	42
2.1. Đối tượng nghiên cứu và phạm vi nghiên cứu.....	42
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	42
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	42
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	42
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	42
2.3.1. Phương pháp thu thập thông tin.....	42
2.3.2. Phương pháp xử lý và phân tích thông tin.....	44
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu.....	45
2.4.1. Chỉ tiêu về mức thu nhập.....	45
2.4.2. Chỉ tiêu về tỷ lệ.....	45
2.4.2. Chỉ tiêu về cơ cấu (%).....	46
2.4.3. Các chỉ tiêu về xây dựng nông thôn mới.....	46
Chương 3 KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	51
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội huyện Thông Nông, tỉnh Cao Bằng ..	51
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên thiên nhiên.....	51
3.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế xã hội.....	35
3.1.3. Thực trạng kết cấu hạ tầng.....	42
3.1.4. Ảnh hưởng của điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội đến quá trình xây dựng nông thôn mới của huyện Thông Nông.....	47
3.2. Thực trạng xây dựng nông thôn mới huyện Thông Nông, tỉnh Cao Bằng.....	48
3.2.1. Thành lập bộ máy chỉ đạo chương trình xây dựng nông thôn mới huyện Thông Nông.....	48
3.2.2. Kết quả thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới huyện Thông.....	49
3.2.3. Đánh giá chung việc thực hiện các tiêu chí nông thôn mới.....	77
3.2.4. Kết quả huy động nguồn lực và sử dụng nguồn lực trong xây dựng nông thôn mới huyện Thông Nông.....	80

3.2.5. Người dân 3 xã nghiên cứu với vấn đề xây dựng nông thôn mới.....	81
3.3. Phân tích SWOT trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Thông Nông.....	88
3.4. Giải pháp chủ yếu trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Thông Nông đến năm 2020.....	91
3.4.1. Quan điểm về xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Thông Nông đến năm 2020	92
3.4.2. Giải pháp chủ yếu trong xây dựng nông thôn mới trên địa bàn huyện Thông Nông đến năm 2020.....	94
KẾT LUẬN KIẾN NGHỊ	108
1. Kết luận	108
2. Kiến nghị.....	110
TÀI LIỆU THAM KHẢO	112
PHỤ LỤC	115

DANH MỤC CÁC VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Nghĩa
ANTQ	An ninh tổ quốc
BKHĐT	Bộ kế hoạch đầu tư
BQL	Ban quản lí
BTC	Bộ tài chính
CNH-HĐH	Công nghiệp hóa - Hiện đại hóa
CSHT	Cơ sở hạ tầng
DN	Doanh nghiệp
DTTN	Diện tích tự nhiên
HĐND	Hội đồng nhân dân
HTX	Hợp tác xã
HTX TMDV	Hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp
MTQG	Mục tiêu quốc gia
MTTQ	Mặt trận tổ quốc
NN&PTNT	Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
NQ	Nghị quyết
NTM	Nông thôn mới
PTNT	Phát triển nông thôn
SX - KD	Sản xuất - Kinh doanh
THCS	Trung học cơ sở
UBND	Ủy ban nhân dân
VH - TT - DL	Văn hóa - Thể thao - Du lịch

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Tình hình sử dụng đất đai huyện Thông Nông giai đoạn 2013-2015 ...	34
Bảng 3.2.	Kết quả sản xuất kinh doanh của huyện Thông Nông giai đoạn 2013-2015.	38
Bảng 3.3.	Dân số và lao động huyện Thông Nông giai đoạn 2013-2015.....	41
Bảng 3.4.	Cơ sở giáo dục huyện Thông Nông năm 2013-2015	44
Bảng 3.5.	Cơ sở hạ tầng ngành y tế huyện Thông Nông	44
Bảng 3.6.	Thực trạng quy hoạch và thực hiện quy hoạch.....	50
Bảng 3.7.	Kết quả thực hiện tiêu chí giao thông.....	52
Bảng 3.8.	Kết quả thực hiện tiêu chí thủy lợi	54
Bảng 3.9.	Tổng số công trình thủy lợi huyện Thông Nông	55
Bảng 3.10.	Tình hình thực hiện tiêu chí điện.....	56
Bảng 3.11.	Hệ thống giáo dục huyện Thông Nông năm 2015	57
Bảng 3.12.	Tình hình thực hiện tiêu chí văn hóa	58
Bảng 3.13.	Tình hình thực hiện tiêu chí bưu điện	60
Bảng 3.14.	Tình hình thực hiện các tiêu chí về kinh tế và tổ chức sản xuất	63
Bảng 3.15.	Thu nhập bình quân đầu người tại các xã trong huyện	65
Bảng 3.16.	Tỷ lệ hộ nghèo tại các xã trong huyện.....	66
Bảng 3.17.	Tình hình thực hiện tiêu chí giáo dục	69
Bảng 3.18.	Tình hình thực hiện tiêu chí y tế.....	70
Bảng 3.19.	Tình hình thực hiện tiêu chí môi trường.....	72
Bảng 3.20.	Tỷ lệ hộ được sử dụng nước hợp vệ sinh tại các xã trên địa bàn huyện	73
Bảng 3.21.	Tình hình thực hiện tiêu chí hệ thống chính trị và an ninh trật tự xã hội.....	75
Bảng 3.22.	Kết quả thực hiện bộ tiêu chí quốc gia nông thôn mới (10 xã)	79
Bảng 3.23.	Kết quả huy động và thực hiện nguồn lực đầu tư thực hiện chương trình MTQG xây dựng NTM 2011-2015	80
Bảng 3.24.	Đặc điểm hộ gia đình của 3 xã điều tra năm 2015	81
Bảng 3.25.	Nguồn thu nhập của hộ gia đình năm 2015.....	82
Bảng 3.26.	Nhận thức của người dân về xây dựng NTM.....	83
Bảng 3.27.	Sự tham gia của người dân trong xây dựng NTM.....	84
Bảng 3.28.	Ý kiến của cán bộ về xây dựng nông thôn mới (cán bộ huyện, xã, thôn)....	85

